

"NOWY ŚWIAT"
THE POLISH MORNING WORLD
PUBLISHED
DAILY AND SUNDAY
34 UNION SQUARE
NEW YORK, N. Y.
TEL. STUTTSBART 5403
AFFILIARY MEMBERSHIP
AUDIT BUREAU OF
CIRCULATIONS

Newy Świat

THE POLISH MORNING WORLD

POLKO I POLAKU!
Złucie ofiarę na plebscy. Górny Śląsk musi być nasz. Wszędzie i przy każdej sposobności składajcie na plebscy górnośląski

„Published and distributed under Permit (No. 66) authorized by Act of Oct. 6, 1917, on file at the Post Office of New York by order of the Postmaster General.

No. 78 Rok XXIV. DAILY AND SUNDAY

NEW YORK, Niedziela, 20-go Marca, (Sunday, March 20th), 1921. (Printed at second class matter March, 21st, 1914, at New York Post Office, New York.)

Cena numeru 3 centy

POKÓJ POLSKI Z ROSJĄ PODPISANY

Biskup i arcybiskupi nie dopuszczeni do senatu bez wyborów

ŚWIĘTO NOWO UCHWALONEJ KONSTYTUCJI W WARSZAWIE

Tysiące narodu udaje się w pochodzie z gmachu sejmowego do katedry św. Jana

WARSZAWA, 19-go marca. (Wiadomość Prasy Zjednoczonej). — Tysiące ludności warszawskiej z różnych sfer życia, naśladując stary zwyczaj, udało się dzisiaj w pochodzie z gmachu parlamentu do katedry św. Jana, zbudowanej w 14m wieku na dziesięć lat nabożeństwo po uchwaleniu konstytucji odrzonej Polski.

W nabożeństwie dziękczynnym, które było zupełnie podobne do tego, jakie się odbyło w tej samej katedrze przed 130 laty, wzięli udział Naczelnik Piłsudski, premier Witos, minister spraw zagranicznych Sapieha i inni przedstawiciele rządu polskiego.

Po ukończeniu nabożeństwa w katedrze, pochód dał się pod pomnik ostatniego króla Polski, Stanisława Augusta Poniatowskiego.

TYTUŁY I HERBY SZLACHECKIE, W POLSCE ZNIESIONE RAZ NA ZAWSZE

WARSZAWA, 18-go marca. — Wszelkie herby i tytuły hrabiowskie, książęce i inne, oprócz stopni naukowych w Polsce, zostały zniesione raz na zawsze.

SEJM POLSKI WYRAŻA NADZIEJĘ, ŻE GÓRNY ŚLĄSK BĘDZIE PRZYWRÓCONY POLSCE

WARSZAWA, 18-go marca. — Dzisiaj o godzinie tej po południu, w głosowaniu podczas trzeciego czytania została uchwalona konstytucja odrzonej Polski. Marszałek sejmu w tej niezwykłej uroczystej chwili, dając wyraz uczuciom sejmu i narodu, wyraził nadzieję, że Górny Śląsk zostanie zwrócony Polsce.

Posłowie sejmowi w uroczystym nastroju zainicjowali stary hymn polski „Boże coś Polskę” i podczas odpiewania ostatnich słów pierwszej zwrotki, od nieświeżych, które przynębić ją miały, wśród tłumów zgromadzonej publiczności udali się do katedry św. Jana dla odpiewania „TE DEUM”.

REWIZJA TURECKIEGO TRAKTATU POKOJU ZWYCIEŚTWE FRANCJI

Francja została uwolniona od kłopotów na bliskim Wschodzie

Korespondencja Paula Scott'a zawiaduje układ pokojowy — Mour'a do „N. Y. Globe”.

PARYŻ, 19-go marca. — Rewizja tureckiego traktatu pokojowego na konferencji premierów w Londynie uważana jest za zwycięstwo polityki francuskiej.

Przedstawiciele Francji podpili osobny układ pokojowy z zwycięstwem rządu tureckiego.

Wobec tego, skutkiem czego Francja pozbyła się kłopotu o zyskanie w Cyprii większej ilości wojsk i zapewnienie spokoju od strony Turcji, trzymając większą ilość wojsk w Syrii i Cyprii i czyniąc Francję spora pieniądze, to było poważnym obciążeniem budżetu francuskiego. Przez

Francję zmniejszono swoje wydatki o 35 milionów franków, jakie parlament francuski uchwalił na wykonanie mandatu Francji nad Syrią.

MONGOLIA OGŁASZA SIĘ NIEPODLEGŁĄ

PEKIN, 18-go marca. — Po zajęciu miasta Urgi, stolicy państwa, przez powstańców wojska mongolskie i oddziały były armii generała Siemionowa pod dowództwem barona Ungera Sternberga, ludność Mongolii ogłosiła się niepodległym państwem i przywróciła tron potomkowi Budhy, który został złożony z tronu przez chińskiego generała w zime 1918 roku.

Traktat handlowy Czech z Węgrami

BUDAPEST, 19 marca.

Przedwstępne rokowania pomiędzy przedstawicielami Węgier i przedstawicielami republiki czechosłowackiej dla zawarcia ekonomicznego traktatu zakończyły się pomyślnie zawarciem umowy na ogólnych zasadach, jak ogłasza urzędowy komunikat, wydany dzisiaj przez rząd węgierski.

Komunikat rządu węgierskiego goni:

„Jako pierwszy krok pojednania” — brzmiał słowa komunikatu rządu węgierskiego — „została przyznana ogólna anektacja wszystkim rzeczywistym obywatelom obywateli krajów, skazanych albo oskarżonych o wyrokowania przeciw obywatelom państwa. Obywatele skazani na wygnanie przez obywateli państwa z powodu buntowniczych czynów, przynależą do państwa, od którego ich wygnano, pod warunkiem, iż będą do niego powrócili.”

Warunki gospodarczego traktatu handlowego, pomiędzy Czechami i Węgrami przewidują zniesienie granicy, celnej pomiędzy Węgrami i Czechami.

Grecy mają się przygotować do ofensywy przeciw Turcji

PARYŻ, 19 marca. — Według wiadomości otrzymanych z Grecji wojska greckie mają się przygotować do ofensywy przeciw wojskom tureckim. Ofensywa grecka ma się rozpocząć w krótkim czasie, a celem jej będzie poprawienie zachwiania się stanowiska wojennego Grecji w Małej Azji. Francja obecnie stoi wyjątkowo na stronie Turcji, ponieważ Włochy jej przeciwnicy, że Grecji nie podlegają zniszczeniu Turcji i pokój na Bliskim Wschodzie może być zaprowadzony tylko na podstawie tureckiej; ponieważ Turcja jest żywotnym państwem na Bliskim Wschodzie.

Putk. Fauntleroy ożeni się

CHICAGO, 19 marca. — Pukownik Fauntleroy, sławny dowódca eskadry powietrznej Kościuski, przy armii polskiej, odznaczony najwyższą wojenną odznaką polską za waleczność w „Wirtuti Militari”, który w zeszłym styczniu powołał do Ameryki z Polski, gdzie walczył przeciw bolszewikom, do domowego kraju — walczył ze swoimi śmiertelnymi atakami aeroplanami przeciw przeważającej armii bolszewickiej, wstąpił niepodległości w związki małżeńskie z panną Dorothy Louise Bigelow z Chicago. Słubników Fauntleroy był prawdziwą niespodzianką dla jego przyjaciół i wielbicieli. Młoda para prawdopodobnie wyjedzie w podróż poślubną do Polski, jak przypuszczają ich przyjaciele.

PROJEKT SEJMU POLSKIEGO ZŁOŻONEGO Z IZBY SEJMOWEJ I SENATU UCHWALONY W KONSTYTUCJI

SENATOROWIE JEDNAK MUSZĄ BYĆ WYBIERANI PRZEZ WYBORCÓW

Zaden biskup lub arcybiskup nie będzie zasiadał w senacie, jeżeli nie zostanie wybrany

WARSZAWA, 18-go marca. — W głosowaniu podczas trzeciego czytania została uchwalona konstytucja i projekt senatu, ale bez senatorów wybranych, którzy z racji swego urzędu, albo stanowiska, mieliby prawo zostać bez wyboru senatorami, jak na przykład rektorowie uniwersytetów, arcybiskupi i biskupi.

SEJM I SENAT WYBIERA NACZELNIKA PAŃSTWA

WARSZAWA, 19-go marca. — Naczelnika państwa wybierać będzie sejm polski, złożony z dwóch izb: izby polskiej i izby senatu.

Poprawka domagająca się, aby Naczelnik Polski był wyznania rzymsko-katolickiego, została odrzucona; odrzucona została również poprawka, aby w Polsce były osobne i bezpłatne szkoły dla różnych wyznań.

Szkola ma być jedna ogólna publiczna. Pierwsza rewizja uchwalonej konstytucji może być dokonana przez następny sejm większością trzech piątych głosów.

KEREŃSKI NAZYWA POKÓJ POLSKI Z ROSJĄ ZABORCZYM

LONDYN, 18 marca. — Rosyjskie biuro prasowe otrzymało od Kereńskiego, premiera, energiczny protest przeciw warunkom pokoju Polski z Rosją, który został podpisany w Rydze w piątek wieczorem.

Kereński nazwał pokój polski zaborczym i wyraził się, że pokój Polski jest pokojem „ciężkim i narodowego użniewienia. Na podstawie warunków pokoju polsko-bolszewickiego, Polska otrzymuje piętnaście całych powiatów z gubernii Wołyńskiej, Grodzieńskiej, Wileńskiej i Mińskiej poza linją lorda Curzona, uznaną przez paryski kongres pokoju i jednokrotnie powiatów częściowo, a między innymi część powiatów gubernii Wileńskiej. Cały obszar ziemi oderwany od Rosji wynosi około 140,000 kilometrów kwadratowych w przybliżeniu 87 tysięcy angielskich mil kwadratowych. Obszary te są zamieszkane przez 7,000,000 ludzi, z których tylko czwarta część jest polskiego pochodzenia. Pokój Polski z Rosją nie jest pokojem zgody, jak to twierdzą członkowie polskiej delegacji pokojowej, ale pokojem użniewienia i narodowego użniewienia. Pokój ten będzie nie tylko źródłem wielkich prób dla narodu rosyjskiego i źródłem nowych kłopotów dla Polski, ale pokój ten stanowi wielkie niebezpieczeństwo dla spokoju całej Europy, jeżeli aljanci przyjmą za niego odpowiedzialność razem z Polską. Rząd polski wszelkimi możliwymi sposobami dąży do dokończenia do wyznaczonego sobie celu. Wszelkie siłownia Polski przekonania aliantów, aby odstąpili od wyznaczonej Polsce na wschodzie granicy spieszby na niżej i jest nadzieją że Europa nie zatwierdzi pokoju polsko-bolszewickiego.

Baczność Paterson, N. J.

W Niedzielę, 20-go Marca, o godz. 3ej popołudniu W HALL DOMU NARODOWEGO w Paterson, N. J.

WIELKI WIEC
Przemawiać będzie on. Korona i przedstawiciel Konsulatu Generalnego w New Yorku

W Rosji organizuje się zielona armia

LONDYN, 19 marca. — W całej Rosji organizuje się zielona armia, do której wstępują młodzi dezerterzy z bolszewickiej armii, jak spowodują uchodzący przybyli z Petrogradu do Rygi, donosi wiadomości nadane do londyńskiego „Times’a”.

Pierwsze oddziały zielonej armii powstały w Kosiromie na północny wschód od Moskwy, gdzie żołnierze-dezerterzy utworzyli rewolucyjny komitet wojenny.

Przybyli z Rosji uchodzący oświadczają że powstanie przeciw-bolszewicy odnosią zwycięstwo, ale walka będzie długa i uporczywa.

Uchodzący zaprzeczają wiadomościom rozgłaszanym przez rząd bolszewicki jakoby powstałom Kronstadtzkim brałoby wzięcie.

Oskarżona o zabicie męża, niewinniona

Morderczyni przyznała się że za błąd męża we własnej obronie.

ARADMORE, Okla., 18 marca. — Clara Smith Hamon została dzisiaj uwięwiona od zarzutów morderstwa popełnionego na swoim mężu, Jake L. Hamon.

Lawa sędziów przysięgłych jednogłośnie w tajnym głosowaniu uwięwiona od zarzutów morderstwa na podstawie, że oskarżona dopuściła się morderstwa własnego życia gdy została zaatakowana przez męża, który w ostatnich dniach zdradzał objawy choroby umysłowej, co stwierdziło wiele osób obywateli stron zainteresowanych w nieszczęśliwej tragedii.

EXTRA!

W ŚRODKOWEJ EUROPIE POWSTAŁO NOWE TRÓJPRZYMERZE.

Polska, Rumunia i Czechy zawarły związek obronny przed Rosją.

PARYŻ, 19 marca. — Polska, Rumunia i Czechy zawarły związek obronny przed Rosją. Wzajemna odpowiedzialność wyszła z tego doświadczenia. Za pośrednictwem Rumunii doszło do bezpośredniego porozumienia pomiędzy Polską a Czechosłowacją, które uławiło zawarcie trójprzymierza pomiędzy Polską, Czechosłowacją i Rumunią w celu obrony tych trzech państw przeciw ewentualnemu zaatakowaniu tych państw bolszewicką Rosją.

Zawarcie tego przymierza ma doświadczenie zastąpić pierwotny plan, podług którego o związku (Polski, Rumuni) i Czechosłowacji miały należeć i Węgry.

POLSKA, BOLSZEWICKA ROSJA I UKRAINA PODPISAŁY POKÓJ

Polska otrzymała 30 milionów rubli w złocie i 3,000 dodatkowych kilometrów kwadratowych terytorium

Polska uwolniona od przyjęcia części dawnych długów rosyjskich

RYGA, Łotwa, 19 marca. (Wiadomość Zjednoczonej Prasy). — Po miesiącach rokowań został dzisiaj ostatecznie podpisany pokój pomiędzy Polską bolszewicką Rosją i Ukrainą.

Polsko-rosyjsko-ukraiński traktat pokoju składa się z 26 artykułów i 5 dodatków.

Cztery pierwsze artykuły określają obecną granicę polsko-rosyjsko-ukraińską tak jak ją wyznaczyły warunki zawieszenia broni z tą zmianą, że Polska otrzymała 3000 kilometrów kwadratowych w okolicy Mińska i w okrogu Polesia nad granicą ukraińską.

Na zasadzie 3 artykułu strony zawierające pokój zobowiązują się wstrzymać od wszelkiej propagandy przeciw drugiej stronie, jak również zakazania na swych ziemiach wszelkiej działalności wroga dla drugiej strony i zaniechania wszelkich wysiłków do mieszanja się do rządów na ziemiach należących do drugiej strony.

Dalsze artykuły określają sprawy obywatelstwa i odszkodowań. Artykuł 10 określa amnestię dla wszystkich przestępców politycznych. Artykuł 11 omawia sprawę zwrotu Polsce przez Rosję i Ukrainę wszystkich trefów wojennych, bibliotek, archiwów i innych artykułów narodowej, historycznej i kulturalnej wartości zabranych Polsce przez Rosję 1772 roku.

Artykuł 13 zawiera zobowiązanie Rosji zapłacić Polsce 30,000,000 rubli w złocie w ciągu jednego roku od czasu podpisania i zatwierdzenia pokoju.

Artykuły 14 do 18 określają sprawy dotyczące taborów kolejowych, maszyn, załatwienie sprawy depozytów rachunków niezaplaconych przez obywateli rosyjskich obywatelom polskim i różnych innych funduszy.

Artykuł 19 zwalnia Polskę od płacenia części długów dawnego państwa rosyjskiego.

Na zasadzie 11 artykułu strony zawierające pokój mają bez zwłoki w sześć tygodni po zatwierdzeniu zawartego pokoju rozpocząć rokowania w celu zawarcia traktatu handlowego i konwencji pocztowej i telegraficznej. Paragraf 22 pozwala na swobodny przewóz towarów do Polski nim zostanie ułożony traktat handlowy.

Ostatnie paragrafy zawierają zwykłe formalności określające sposoby stosowania i wypełniania warunków pokoju, który został podpisany i ma być zatwierdzony w przeciągu 30 dni od chwili podpisania.

Korespondent Cameron Mackenzie nie żyje

Pokład okrętu Aquitania (wielonośny nadoświadczeni z depeszą iskrową) Ojciec Cameron Mackenzie, znanego korespondenta wojennego, zamieszkałego w New York, otrzymał dzisiaj z pokładu okrętu Aquitania depeszę iskrową, donoszącą że syn jego, Cameron Mackenzie, który przez dłuższy czas bawił w Europie i wrócił do St. Zjedn., umarł na okręcie w chwili gdy okrętu Aquitania dojechał do brzołów St. Zjedn.

Zmarły był dziennikarzem znanym w kołach amerykańskich publicystów. W czasie wojny wszechświatowej został wysłany do Europy przez dziennik „World” i „Evening Post” jako korespondent wojenny. Następnie po podpisaniu zawieszenia broni wyjechał do Polski, gdzie dłuższy czas bawił w Warszawie przy boku Paderewskiego, opisując w prasy i w filmach i intensywny sposób wszystkie publiczne wystąpienia publiczne Paderewskiego.

Z chwilą ustąpienia Paderewskiego z urzędu premiera, Cameron Mackenzie także ustąpił z Polski i przez dłuższy czas nie dawał znaku życia o sobie. Po wrocie do Ameryki okazał się widocznie choroba, która zakończyła śmiercią.

DZISIAJ BALET WARSZAWSKI

I OPERETKA Z P. MARJEWSKĄ

TEATR LUDOWY

IRVING PLACE
— I —
SZESNASTA ULICA

OTWARTE W CZASIE DNIA I WIECZORANI, PŁACISZ KIEDY MOŻESZ, DZIENNICIE, TYGODNIOWO LUB MIESIĘCZNIE.

